

การพัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร

The Manual Development for A Supervisory Teacher
in Workplace under The Office of The Vocational Education Commission
in Chumphon Province

เพชรรัตน์ บัวอินทร์¹ . ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง เจริญสุข² ดร.สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์³
Phetcharat Bua-in¹ Asst. Prof. Dr. Banjong Jaroensuk² Dr. Sathaporn Sangkhaosutthirak³

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 082-4746667 อีเมล wizard_bud@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 077-913381 อีเมล graduate@sru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ 2) พัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ 3) ประเมินความเหมาะสมของคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร การวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของคู่มือ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมมีค่าความเชื่อมั่น 0.86 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ได้แก่ การจัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก การให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ การนิเทศติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนและการรายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหาร 2) ผลการพัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ประกอบด้วย (1) บทนำ (2) การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (3) การนิเทศการศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ (4) แนวทางการนิเทศการศึกษาของครูนิเทศก์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผลการประเมินความสอดคล้องของคู่มือ พบว่า ทุกข้อมีดัชนีความสอดคล้อง 1.00 3) ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ พบว่า

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการใช้ภาษา ด้านการออกแบบ ด้านเนื้อหา และด้านรูปเล่ม

คำสำคัญ : การพัฒนาคู่มือ, คู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ, การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

Abstract

The objectives of this study were to: 1) to study the state of problems of a supervisory teacher in workplace; 2) to develop the manual for a supervisory teacher in workplace, and 3) to assess the suitability of the manual for a supervisory teacher in workplace for Dual Vocational Education management under The Office of The Vocational Education Commission in Chumphon Province. The research procedure consisted of three steps as follows. Step 1 was used to study the state of problems of a supervisory teacher in workplace from the sample of seven heads of Dual Vocational Education selected by purposive sampling. Data were collected by an interview form and were analyzed by content analysis. Step 2 was used to develop the manual for a supervisory teacher in workplace which index of consistency (IOC) was evaluated by five experts. Step 3 was used to assess the suitability of the manual of a supervisory teacher in workplace from the sample of seven heads of Dual Vocational Education selected by purposive sampling. The research instruments was a suitability test with the reliability of 0.86. The data were analyzed by mean and standard deviation.

The research findings were as follows. 1) The state of problems of the sample were about establishing a career training plan with a trainer, giving advices and solving problems in workplace, supervising and monitoring the student progress, and reporting results of supervision to administrators. 2) The development of the manual comprised (1) Introduction, (2) Dual Vocational Education management, (3) Educational supervision in Dual Vocational Education management, and (4) Guidelines on educational supervision in Dual Vocational Education management. 3) The index of consistency (IOC) of the manual showed that the index of consistency index of every item was 1.00. The suitability assessment of the manual showed that the overall suitability was in the highest level ranked in descending order: language use, design, content, and format, respectively.

Keywords : project assessment, philosophy of sufficiency economy, sufficiency economy project.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 กล่าวถึงการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีรวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทย มาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ และมาตรา 8 (3) กล่าวถึงการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ และมาตรา 51 กล่าวไว้ว่าในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันอาชีวศึกษาและสถานประกอบการให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันอาชีวศึกษาและสถานประกอบการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ

การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเป็นการประสานความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และการพัฒนาการ ทั้งด้านทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิต ร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้เรียน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งการเชื่อมโยงและประยุกต์สู่การปฏิบัติจริง (วิทยาลัยสารพัดช่างชุมพร, 2563) ซึ่งในการจัดการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี การฝึกการอบรมวิชาชีพ มียุทธศาสตร์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีให้มีคุณภาพมาตรฐาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องระบบอาชีวศึกษา เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีการปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบความร่วมมือ และเครือข่ายการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะภาคเอกชน ผู้ประกอบการกลุ่มอาชีพ ฯลฯ โดยการเปิดโอกาสให้สถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรมได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน และการดำเนินงานด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางการศึกษาวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2555 : 57-59) การพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงมุ่งแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ตามระบบทวิภาคี ที่เน้นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยมีเป้าหมายหรือผลผลิต

คือ ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณลักษณะ หรือศักยภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยต้องเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอน การใช้สื่อ เทคโนโลยี การวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการฝึกอบรมและการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพฝีมือแรงงานสนองตอบกับความต้องการของสถานประกอบการ (ประภาพรรณ ปวีรรณ ช่อเพชร เบ้าเงิน และชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์, 2559 : 203)

จังหวัดชุมพรมีสถาบันการศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 7 แห่ง จากการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา และสภาพการณ์ของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก เพื่อนำมากำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีจุดอ่อน คือ ประสบปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน ผู้เรียนขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการตรงต่อเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง ส่งผลให้ต้องจัดกิจกรรมพัฒนาวินัย ครูมีภาระงานมาก ที่ตั้งของวิทยาลัยห่างไกลจากตัวเมือง จึงมีความเสี่ยงด้านการเกิดอุบัติเหตุของผู้เรียน มีปัญหาสังคม อบายมุข ยาเสพติด สื่อไม่สร้างสรรค์ ผู้ปกครอง หรือสถานศึกษาเดิม ไม่สนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาต่อสายอาชีพ สถานประกอบการในพื้นที่บางสาขาวิชาน้อย จึงไม่สามารถเปิดการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีเพิ่มในบางสาขาวิชาได้ (วิทยาลัยเทคนิคชุมพร, 2562 : 23) ดังนั้น เพื่อลดปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยเฉพาะครูนิเทศก์ในสถานประกอบการซึ่งเป็นผู้ที่ประสานงานกับสถานประกอบการ ติดตาม กำกับ ดูแล ให้ความช่วยเหลือ การฝึกอาชีพ และการฝึกงานของนักศึกษาในสถานประกอบการ ให้ความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มทักษะการปฏิบัติหน้าที่ โดยการพัฒนาคู่มือการนิเทศของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศการศึกษาของครูนิเทศก์ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งยังส่งผลให้สถาบันการศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถใช้ประโยชน์จากคู่มือเพื่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้บรรลุวัตถุประสงค์ของศึกษาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร
2. เพื่อพัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร

ความสำคัญของการวิจัย

1. สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร นำผลการวิจัยไปประกอบการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร ให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
2. สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร มีคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี จังหวัดชุมพร จำนวน 7 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคชุมพร วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชุมพร วิทยาลัยประมงชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ วิทยาลัยสารพัดช่างชุมพร วิทยาลัยการอาชีพหลังสวน วิทยาลัยการอาชีพท่าแซะ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 7 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ปัญหาของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและการนิเทศในสถานประกอบการของครูนิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร หาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร

การพัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร มีองค์ประกอบ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 นำผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา ขอบข่ายและองค์ประกอบของกลุ่มมือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร มาเป็นข้อมูลในการยกร่างคู่มือ

ขั้นที่ 2 ยกร่างโครงร่างคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบโครงร่างคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่า IOC

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้กลุ่มเดียวกับขั้นตอนที่ 1
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ความเหมาะสมของคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ของครูนิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร หาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach Alpha Method) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557: 159) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.86
3. สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร มีปัญหาในการนิเทศ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก การให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ การนิเทศติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน และการรายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหาร

2. ผลการพัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร พบว่า คู่มือมีเนื้อหา 4 บท ได้แก่ 1) บทที่ 1 บทนำ 2) บทที่ 2 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) บทที่ 3 การนิเทศการศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ 4) บทที่ 4 แนวทางการนิเทศการศึกษาของครูนิเทศก์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบในคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ราย โดยประเมินความสอดคล้องและความสัมพันธ์กันของเนื้อหาสาระในคู่มือโดยการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ความสอดคล้องของคู่มือทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 แสดงว่าคู่มือมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร โดยรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านการใช้ภาษา ด้านการออกแบบ ด้านเนื้อหา และด้านรูปเล่ม

3.1 ด้านเนื้อหา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเนื้อหาของคู่มือครอบคลุมวัตถุประสงค์ และความต่อเนื่องของการนำเสนอเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ความถูกต้องของเนื้อหา ส่วนการแบ่งองค์ประกอบของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.2 ด้านการใช้ภาษา พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ความถูกต้องของไวยากรณ์ และความเหมาะสมของภาษา

3.3 ด้านการออกแบบ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร แบบอักษรที่ใช้แนะนำเนื้อหาอ่านได้ชัดเจน ความชัดเจนของรูปภาพ และความเหมาะสมของขนาดรูปภาพประกอบ

3.4 ด้านรูปเล่ม พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยความเหมาะสมในการจัดวางตัวอักษรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาความเหมาะสมของขนาดเล่ม และรูปเล่มของคู่มือดึงดูดความสนใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร มีปัญหาในการนิเทศ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก การให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ การนิเทศติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน และการรายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหาร ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในเรื่องการบริหารหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ โดยมีบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการศึกษา ทั้งบุคลากรของสถานประกอบการ และบุคลากรของสถานศึกษาในการศึกษาระบบทวิภาคี มีครูนิเทศก์ ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานประกอบการในการติดตาม กำกับ ดูแล ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และเสนอแนะเพื่อปรับปรุง การฝึกอาชีพของนักศึกษาในสถานประกอบการ จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก ให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ และรายงานผลการนิเทศ ซึ่งครูนิเทศก์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีภาระหน้าที่ซึ่งมีหลายอย่าง เกี่ยวข้องงานหลายด้านและบุคลากรหลายฝ่าย สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี (2557 : 110) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของครูนิเทศก์ ได้แก่ จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก ให้คำแนะนำ ปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ ให้คำปรึกษาในการสอนงานและการประเมินผลแก่ครูฝึก นิเทศติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนในสถานประกอบการ ดูแล ติดตามการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึก รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการนิเทศสถานศึกษาเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ รวบรวมแบบประเมินผลการฝึกอาชีพและสรุปการประเมินการฝึกอาชีพ ส่งผลการเรียนรายวิชาที่ส่งผู้เรียนฝึกอาชีพ ตามระเบียบสถานศึกษา และรายงานผลการนิเทศตามลำดับชั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดมศักดิ์ มีสุข, สมภพ สุวรรณรัฐ และวรัทยา ธรรมกิตติภาพ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง พบว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตร การประชาสัมพันธ์และ การประสานงาน การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

2. ผลการพัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร พบว่า คู่มือมีเนื้อหา 4 บท ได้แก่ 1) บทที่ 1 บทนำ 2) บทที่ 2 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) บทที่ 3 การนิเทศการศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ 4) บทที่ 4 แนวทางการนิเทศการศึกษาของครูนิเทศก์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบในคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ราย โดยประเมินความสอดคล้องและความสัมพันธ์กันของเนื้อหาสาระในคู่มือโดยการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ความสอดคล้องของคู่มือทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 แสดงว่าคู่มือมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ พัฒนาขึ้นตามขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ศึกษาสภาพปัญหาของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร แล้วนำผลการวิเคราะห์ปัญหาด้านต่าง ๆ ของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการที่ครอบคลุมขอบเขตของการศึกษาและพัฒนามาเป็นองค์ประกอบของคู่มือ มีกระบวนการตรวจสอบโครงสร้างคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินผลว่าสอดคล้องกับขอบข่ายสภาพปัญหา ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างและการใช้ภาษาเพื่อนำไปใช้จริง จึงทำให้ได้คู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแนวคิดของอภิสิทธิ์ คุ้มวรปัญญา (2562 : 2) กล่าวว่า คู่มือปฏิบัติงานเป็นเอกสารแสดงเส้นทางการปฏิบัติงาน ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ โดยระบุขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการต่างๆ มีกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องแนวทางแก้ปัญหาที่เสนอแนะ ในการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานบทวิเคราะห์วิจารณ์ยกตัวอย่างในกรณีศึกษาและเสนอแนะแนวทางที่ปฏิบัติจริงมาแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ

จิรวรรณ สุวรรณสาม (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญาโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา 3 สุราษฎร์ธานี พบว่า ผลการตรวจสอบโครงร่างคู่มือ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา ค่าความเชื่อมั่น (IOC) ได้ค่าที่ 0.84 สอดคล้องกับงานวิจัยของและสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดินันท์ เทือกสุบรรณ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ผลการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3 ประกอบด้วย บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 การดำเนินการจัดการเรียนรวมในโรงเรียน และบทที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการเรียนรวม ผลการประเมินความสอดคล้องของคู่มือ พบว่าทุกข้อมีดัชนีความสอดคล้อง 1.00

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร โดยรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านการใช้ภาษา ด้านการออกแบบ ด้านเนื้อหา และด้านรูปเล่ม ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากการพัฒนาคู่มือครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร พัฒนาขึ้นตามขั้นตอนในการพัฒนาคู่มือ โดยการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชุมพร รวมถึงการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้ครอบคลุมขอบเขตของการศึกษาและพัฒนาเป็นองค์ประกอบของคู่มือตามบทบาทหน้าที่ของครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ ส่งผลให้คู่มือมีรายละเอียดเนื้อหาสาระที่ครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร สามารถศึกษาทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง เพื่อให้การปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและเป็นแนวทางให้ครูนิเทศก์สามารถศึกษาทำความเข้าใจและนำไปปฏิบัติงานได้ทันที สอดคล้องกับแนวคิดของปัญจนาถ ชูทอง (2557 : 42) สรุปว่า ในการพัฒนาคู่มือจำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของคู่มือ ซึ่งความเหมาะสมนั้นได้มาจากลักษณะของคู่มือที่ดี ซึ่งควรระบุว่าเป็นคู่มือสำหรับใคร กำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน ให้หลักการและคำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับความรู้ การเตรียมตัว ขั้นตอนการใช้ ควรภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย มีการออกแบบคู่มือให้สวยงาม น่าหยิบอ่าน มีรูปภาพ หรือ การ์ตูนประกอบ เพื่อให้น่าสนใจ หากเป็นเล่มควรทำปกให้สวยงามและทนทานต่อการใช้ นอกจากนี้คู่มือจะมีความเหมาะสมหรือไม่ สามารถประเมินได้จากความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญจันทร์ รุ่งฟ้า (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอดอนสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอดอนสัก โดยรวมมีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านการใช้ภาษา ด้านการออกแบบและด้านรูปเล่ม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการจัดเนื้อหา และด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรภรณ์ น้อยกอ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศ

โรงเรียนสองภาษาในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศโรงเรียนสองภาษาในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศโรงเรียนสองภาษาในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมในระดับมาก

3.1 ด้านเนื้อหา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเนื้อหาของคู่มือครอบคลุมวัตถุประสงค์ และความต่อเนื่องของการนำเสนอเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ความถูกต้องของเนื้อหา ส่วนการแบ่งองค์ประกอบของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการพัฒนาคู่มือครูนิเทศกในสถานประกอบการ มีการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมถึงบทบาทหน้าที่ของครูนิเทศกในสถานประกอบการ สามารถกำหนดเนื้อหาสาระในคู่มือให้มีเนื้อหาที่ครอบคลุมบทบาทหน้าที่ของครูนิเทศกในสถานประกอบการ ในการการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทำให้ครูนิเทศกสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาของคู่มือได้ง่าย เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับพื้นความรู้ของผู้ที่จะศึกษาข้อมูลที่มีในคู่มือ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของเรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2554 : 9) กล่าวว่า คู่มือที่ดี เนื้อหาต้องกระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย เนื่องจากมีไว้ใช้ในการปฏิบัติงาน มิใช่เพื่อการค้นคว้า ศึกษา วิจัย ที่ต้องใช้เวลาในการอ่านค่อนข้างนาน คือ มีการปฏิบัติงานที่ต้องจดจำได้ง่าย และค้นหาขั้นตอนที่ต้องการทราบได้สะดวกและรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ วิมุติการ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก

3.2 ด้านการใช้ภาษา พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ความถูกต้องของไวยากรณ์ และความเหมาะสมของภาษา ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการพัฒนาคู่มือครูนิเทศกในสถานประกอบการ ใช้ภาษาที่เหมาะสมทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย มีความถูกต้องตามรูปแบบการใช้ภาษา ถูกต้องในการเลือกใช้คำ มีความชัดเจนในการสื่อความหมาย ทำให้ภาษาในคู่มือมีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของเอกพรต สมุทธานนท์ (2556) กล่าวว่า ในการเขียนคู่มือครู ควรจะใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ วิมุติการ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการใช้ภาษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ด้านการออกแบบ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร แบบอักษรที่ใช้นำเสนอเนื้อหาอ่านได้ชัดเจน ความชัดเจนของรูปภาพ และความเหมาะสมของขนาดรูปภาพประกอบเป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากการในการพัฒนาคู่มือครูนิเทศกมีการออกแบบคู่มือที่เน้นแนวปฏิบัติที่สำคัญ มุ่งเน้นรูปแบบและวิธีการที่ช่วยให้ผู้ใช้คู่มือเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงาน สามารถเข้าใจได้อย่างถูกต้องและนำไปปฏิบัติงานได้อย่าง

รวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดของสรรรณู จินตวัต (2562) กล่าวว่า ลักษณะที่ดีของคู่มือปฏิบัติงาน ได้แก่ กระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นประโยชน์สำหรับการทำงานและการฝึกอบรม เหมาะสมกับองค์กรและ ผู้ใช้งานแต่ละกลุ่ม มีความน่าสนใจ น่าติดตาม ความเป็นปัจจุบัน ไม่ล้าสมัย แสดงหน่วยงานที่จัดทำ วันที่เริ่มใช้ถือปฏิบัติ และมีตัวอย่างประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ วิมุตติการ (2558) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการออกแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

3.4 ด้านรูปเล่ม พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความเหมาะสมในการจัดวางตัวอักษร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาความเหมาะสมของขนาดเล่ม และรูปเล่มของคู่มือดึงดูดความสนใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก รูปเล่มของคู่มือครุภัณฑ์ในสถานประกอบการที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้งานของครุภัณฑ์ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคู่มือ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย (2563) กล่าวว่า ลักษณะของคู่มือที่ดีจะต้องแสดงรูปแบบและขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมและชัดเจนแสดงภาพหรือตัวอย่างประกอบความเข้าใจ แสดงลักษณะการจัดรูปเล่มที่น่าสนใจและการกำหนดขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม แสดงการนำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นระบบโดยการเรียงลำดับความยาก-ง่ายหรือเรียงลำดับตามหัวข้อที่ถูกต้อง แสดงสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งอ้างอิงเพื่อการสืบค้นเพิ่มเติม สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ วิมุตติการ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านรูปเล่มอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี จังหวัดชุมพร

1.1 สถานศึกษาควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการฝึกอาชีพของครุ นิเทศก์ พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือกับครุฝึกในการจัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกัน เพื่อให้ ครุนิเทศก์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการฝึกอาชีพ สามารถกำหนดแนวทางในการฝึก อาชีพ และการวิเคราะห์งานในสถานประกอบการ ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครุนิเทศก์มีการสื่อสารกับนักศึกษาและสถาน ประกอบการด้วยช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อให้นักศึกษาและสถานประกอบการสามารถ ขอ คำแนะนำปรึกษาจากครุนิเทศได้สะดวกยิ่งขึ้น

1.3. สถานศึกษาควรอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปนิเทศนักศึกษาให้แก่ครูนิเทศก์ เพื่อให้ครูนิเทศก์สามารถเดินทางไปนิเทศนักศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยการจัดให้มีครูสอนทดแทนในช่วงที่ครูนิเทศก์เดินทางไปนิเทศนักศึกษา รวมทั้ง จัดสรรงบประมาณสำหรับการเดินทางไปนิเทศที่เพียงพอ

1.4 สถานศึกษา ควรพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักในการให้คำปรึกษา และเทคนิคในการให้คำปรึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของครูนิเทศ และความรู้เกี่ยวกับการรายงานผลการนิเทศ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดอบรม การจัดให้มีระบบพี่เลี้ยงในสถานศึกษา เพื่อให้ครูนิเทศก์สามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาได้อย่างถูกต้อง และสามารถดำเนินการนิเทศ ตลอดจนรายงานผลการนิเทศได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการนิเทศของสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการนิเทศนักศึกษาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูนิเทศก์ในสถานประกอบการ สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชุมพร เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ความเข้าใจและความสามารถของครูนิเทศก์ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.3 ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้ครอบคลุมแนวทางและวิธีการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพของนักศึกษาในสถานประกอบการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของความสำเร็จในการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ วิมุตติการ. (2558). การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). การใช้ SPSS for Windows (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามลดา.
- จิรวรรณ สุวรรณสาม. (2558). การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญาโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา 3 สุราษฎร์ธานี. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- ชุตินันท์ เพื่อกสุบรรณ. (2563). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 . วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- บุญจันทร์ รุ่งฟ้า. (2558). การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอดอนสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ประภาพรรณ ปรีวรณ ช่อเพชร เบ้าเงิน และชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์. (2559). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(2). 201-214.
- ปัญญาถ ชูทอง. (2557). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551. (2561, 5 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 43 ก. 1-24.
- วิทยาลัยเทคนิคชุมพร. (2562). แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พ.ศ.2560-2564. ชุมพร : วิทยาลัยเทคนิคชุมพร.
- วิทยาลัยสารพัดช่างชุมพร. (2563). การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี [Online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.cptech.ac.th/data/dvt/5.pdf> [2563, ตุลาคม 1]
- ภัทรภรณ์ น้อยกอ. (2561). รูปแบบการนิเทศโรงเรียนสองภาษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2554). เทคนิคการเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน. ขอนแก่น : ศูนย์ผลิตเอกสารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สรรรณู จินตภวัต. (2562). การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน [Online]. เข้าถึงได้จาก: http://www.mua.go.th/users/development/doc/workflow_workshop.25.12.14.pdf [2563, พฤศจิกายน 20]
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย. (2563). การสร้างเอกสารทางวิชาการ : คู่มือปฏิบัติงาน [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://elearning.spm38.go.th/course/view.php?id=9> [2563, ธันวาคม 20]
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555). คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2563). **สถานศึกษาในสังกัด สอศ. ในจังหวัดชุมพร** [Online]. เข้าถึงได้จาก :

<https://www.vec.go.th/Default.aspx?tabid=125> [2563, ธันวาคม 7]

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี. (2557). **แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ.2557**. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

อภิสิทธิ์ คุณวรปัญญา. (2562). **เทคนิคและวิธีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน**. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

อุดมศักดิ์ มีสุข สมภาพ สุวรรณรัฐ และวรัทยา ธรรมกิตติภพ. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**, 11(3). 221-235.

เอกพรต สมุทธานนท์. (2556). **การเขียนคู่มือครู** [Online]. เข้าถึงได้จาก :

<https://www.gotoknow.org/posts/235436> [2563, ธันวาคม 5]

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี